Elater nigrinus PAYK. Sm.: Ryssby Krb. l., Österkorsberga, Nye, Södra Vi.

Elater sanguineus L. Sm.: Ryssby Krb. l., Österkorsberga, Nye.

Elater praeustus FABR. Gtl.: Västerhejde.

Elater lythropterus GERM. Sm.: Ryssby Krb. l., Myresjö, Fliseryd, Österkorsberga.

Elater tristis L. Sm.: Österkorsberga.

Athous niger L. Sm.: Ryssby Krb. l. Sö.: Stockholmstrakten kring Drevviken. Bl.: Brömsebro, Holmsjö.

Athous vittatus FABR. Sm.: Ryssby Krb. l., Lemnhult. Sö.: Stockholm (Skrubba).

Österkorsberga i januari 1929. *C. B. Gaunitz.*

Förödande inverkan på fjärilslivet i Lappland av den kalla sommaren 1928.

I.

Att fjärilstillgången olika år kan vara mycket olika, vet nog varje något erfaren lepidopterolog. Undertecknad har nu 6 somrar vistats i östra Lappland, i Malå socken, och känner därför någorlunda till macrolepidopterfaunan där. Rikaste året var 1926, ett sådant där underbart år som 1910 i Uppland. Det vimlade då av imagines av allehanda slag, väggar och staket, ja undersidan av bänkar i det fria voro på morgnarna fulla med sovande nattflyn och mätare.

1928 var icke så dålig fjäriltillgång, men enastående kall och dyster sommar, där som annorstädes. Man kunde därför vänta ett klent år 1929. Någon vidare jakt bedrev författaren icke här nere i Uppland i våras, det märktes dock, att här ju fanns en del. Vid Avesta i Dalarna midsommartiden var god tillgång på mätare. Men vid ankomsten till Lappland 29 juni blev erfarenheten en annan. Redan efter ett par dar stod det klart, att morgonsök, som jämt bedrivits de föregående åren, nu var lönlöst. Utan fjärilliv var trakten dock icke. (Ö. Lappland är Sveriges, vad växtvärlden beträffar, fattigaste landsände, frånsett barrträden och myrväxterna. Att fjärilfaunan, om än fattig såsom naturlig följd därav, dock är så pass »skaplig», som den är, får väl tillskrivas björkens allmänna förekomst och duglighet som näringsväxt åt ett stort antal arter.) Dagfjärilar funnos även i år. De tidigare, såsom *Brenthis freja* och *frigga*, såg förf. visserligen icke t. f. av sin sena, men vårens tidiga ankomst (med början av juni). *Vanessa urticae* sades ha flugit som vanligt, och det var gott om *Brenthis euphrosyne*. *B. ossianus, selene* och *pales* visade sig, möjligen också den sällsynta *Argynnis aglaja*. Att ingen *Pieris* syntes var icke märkligt, så

sällsynta som de äro här alla år av brist på näringsväxter. *Lycaena cyparissus* kom i sin tid och *L. argyrognomon* rikligt. *Erebia embla* sågs i flera exemplar vid en utflykt d. 8 juli. Däremot saknades alldeles, kanske t. f. av att det var för sent, den annars vanliga *Thecla rubi*. Men även den senare *Colias palaeno* och *Coenonympha tiphon* uteblevo. Inte ett enda nattfly såg förf. under sommarens lopp utom *Anarta cordigera* strax i början och mycket längre fram ett par djur en afton på fönsterrutans utsida; säkerligen *Plusia macrogamma,* som brukar uppträda massvis den tiden och på det sättet. Av *Taeniocampa gothica* sågs en larv, den hade alltså flugit. Men de andra? *Mamestra dentina?* För sent? *Hadena adusta* och *rurea?* Och mätare då? Ja, det fanns några, främst *Acidalia fumata* lite här och var, det var den enda dagligen sedda i sommarens förra del. Av den så allmänna *Larentia subhastata* sågs ett exemplar, av huvudarten intet. *Thalera putata* hade kanske slutat tidigt; *Gnophos sordaria* sågs en enda kväll i början på juli i 6 ex. Men ortens allra vanligaste fjäril, *Haematurga atomaria,* som man annars finner överallt i massa och hela sommaren, var däremot totalt borta, inte ett enda individ på hela sommaren att se!

På eftersommaren kom som vanligt *Thamnonoma brunneata, Lygris populata, Larentia caesiata* och *Anaitis paludata,* den sista rikligt. *Larentia nebulata,* som varit så riklig förut, sågs i form av en död parasiterad larv. Husvärden, rädd om sina planterade ungbjörkar och därför årligen ränsande dem från larver, huvudsakligen av denna art, anmärkte just, att de i år varit så fria. *Arctia caja* fanns.

Så olika påverkades således: somliga lika allmänna som vanligt (*euphrosyne, argyrognomon, paludata* och kanske *fumata*); andra reducerade ända till försvinnande. Nattflyna tycktes mest saknas, men måtte väl ha funnits ändå, ty i augusti sågos fladdermöss. Eller kanske phryganiderna räckte till åt dem?

Fullständigt känner författaren visserligen icke faunan; har funnit 116 arter; av dessa sågos i år 28. Visst fanns det fler; på grund av den ringa tillgången uppgavs allt sökande, så att antalet hade ju visst kunnat ökas, om icke med annat, så med de två- eller fleråriga *Oeneis iutta, Eriogaster, Asphalia cinerea, Brephos parthenias, Cossus,* och även flygande, som förf, icke fick fatt på, och larver, som icke blevo eftersökta, till åtminstone 40 à 50.

Som den nu gångna sommaren icke i Lappland på något sätt var bättre än den föregående, torde fjärilfaunan ha blivit så grundligt decimerad, att flera år antagligen åtgå, innan den kan repa sig.

Enköping i oktober 1929.

E. Vretlind.